

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_A_LH_1.SADA_18

Název klíčové aktivity: I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Označení v TK: EU-I/2A-LH-1.sada-č.18

Autor: PaedDr. Ludmila Hulvová

Datum vytvoření: prosinec 2011

Název DUM: Subjektivně zabarvený popis - shrnutí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Druh učebního materiálu: pracovní list

Klíčová slova: líčení, subjektivní popis, personifikace, přirovnání, citově zabarvená slova

Anotace:

Líčení poznali žáci už v 7. ročníku. V úvodu pracují s ukázkou líčení, všímají si zejména jazykových prostředků, zejména personifikace. V dalších částech se pokoušejí podobné formulace, založené na obraznosti a citovosti, vytvářet sami. Cvičení žáky zaujala, i když je jasné, že ne všichni mají pro vytvoření zajímavého subjektivně zabarveného popisu předpoklady – výsledky jsme hodnotili tolerantně. Práce byla rozdělena do dvou hodin.

Subjektivně zabarvený popis – líčení

1. část

Líčení

Odkudsi z kopců teče malý potůček. S něžným cinkáním a žbluňkáním zvědavě nakukuje do každého zákoutí mezi blatouchy, mechy a traviny. Šplouchá, ale jenom docela malinko, aby nikoho nerušil. Ani žabku na kameni, ani mladého pstruha pod kořeny staré vrby.

Zanedlouho se k našemu vodnímu mláděti přivine drobná stružka z pravé strany. „Ahoj“, pozdraví stružka, „můžu téct s tebou?“ Náš malý potok je od narození kamarádký a má rád společnost. „Jen poběž, stružko, bude nám veseleji!“ A bylo!

Pod vysokým habrem přibrali k sobě další pramínek, v zátočině u lesíka další, tentokrát zprava, a kousek dál ještě jeden...

A to už se z našeho potůčku – nevíňátka stával rozpustilý výrostek s velikou chutí. Zvolna sílil a rostl, až se z něho vyklubal pořádný vesnický silák – potok, jak má být. Hloubí si svou cestu kořeny stromů, velkými kameny i bahnitými poli, až dorazí sem, na mé oblíbené místo.

1. Najdi příklady personifikace, která je vyjádřena slovesy.
2. Najdi další příklady zosobnění (substantiva, adjektiva...)
3. Vypiš slova, která označují vodní tok.
4. Vypiš několik citově zabarvených slov.
5. Pokračuj v popisu – popiš vypravěčovo oblíbené místo.
Užij přirovnání, personifikaci, cit. zabarvená slova, přímou řeč...
Popiš, co je možno vidět, slyšet, cítit. Na co můžeš myslet.
6. Vymysli vhodný název.

2. část

1. Užij ve větách personifikaci. Můžeš využít z nabídky:

a) slovesa: chrání – provokuje – kašle – spí – obléká si – utíká – vybízí k ... - láká – vítá – probouzí se – vyzvídá – schovává se – bičuje – hladí – zpívá si – předstírá – hledá – přemýšlí – usmívá se – mračí se

b) podstatná jména: potok – cesta – pole – tráva – vítr – déšť – slunce – měsíc – hvězdy – nebe – strom – květiny – ptáci – kameny – dům – zahrada – branka – plot – vzduch – mravenci – včely – lavička – schody

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příklad: Tmavý les tajuplně mlčí. Nevěří mi, cítím se tu jako vetřelec.

2. Zapoj fantazii a přirovnávej k něčemu živému - k osobám, zvířatům nebo rostlinám:

Příklad: rozbouřené moře – běsnící nestvůra

velké boty - učebnice AJ -

měsíc v úplňku - rozladěný klavír -

starý počítač - brzdící vlak -

3. Zkus samostatně vymyslet podobné příklady.

.....
.....

4. Užij přirovnání v následujících větách. Snaž se přirovnání rozvinout.

Váhám, ale schodiště, podobné, mě
zve nahoru.

A vedle stolu kraluje knihovna, moje

Vpravo se tyčí komín cementárny. Připomíná

Hned u domu roste mohutný dub. Vypadá, jako by

5. Čeho se asi týkají následující formulace, jestliže víš, že jde o personifikaci?

A usměvavý pastýř už vyšel na temné pastviny a za ním se vyhrnuly desítky zlatých oveček.

Malá všetečka s červeným břískem na mě pokukuje otevřeným oknem.

Probírám se těmi němými, a přesto upovídanými svědky minulých let.

Světlý obdélníček tiše bzučí a čeká, až konečně vymyslím něco kloudného, co stojí za zaznamenání.

.....

Statný jinoch na konci zahrady konečně odložil těžký bílý plášť. Konečně!